B7.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—7.

Nr. Wilno, dnia 31 października 1933 r. 951.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

D o k o ł a u m o w y h a n d l o w e j z Ł o t w ą .Prasa kowieńska /z 27.X.1933 r./:26 października Gabinet Ministrów rozpatrzył na swem posiedzeniu kwestję przedłużenia litewsko-łotewskiej umowy handlowej, której termin, jak wiadomo, wygasa dn.1 listopada. Wobec niemożliwości zakończenia do tego czasu rokowań w związku z tem, że nie można było osiągnąć odwołania przez Łotwę ograniczeń dewizowych, Gabinet Ministrów postanowił przedłużyć litewsko-łotewską umowę handlową do dn. 1 stycznia 1934 r.

Rokowania handlowe z Łotwą zostaną wznowione w grudniu, ponieważ do połowy listopada będą się toczyły rokowania handlowe z Anglją. Wznowione układy z Łotwą będą się odbywały w Kownie.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

Z g o n p r e z e s a T r y b u n a ł u N a j w y ż s z e g o . Jak podaje Radjo Kowieńskie /X.1933/, zmarł na Litwie w dn.30 października długoletni prezes Trybunału Najwyższego Antoni Krikszczziukaitis. Zmarły był jednym z działaczy, którzy pracowali nad odrodzeniem niepodległej Litwy.-

D o k o ł a l i t e w s z c z e n i a n a z w i s k .Prasa kowieńska /z 20.X.1933/:Do uporządkowania zarejestrowanych 300 tys.nazwisk nielitewskich został wyznaczony urzędnik Griszka. Narazie nazwiska zostaną podzielone według poszczególnych gmin, poczem całe terytorjum państwa zostanie podzielone na 10 rejonów. Na czele każdego rejonu stanie wykwalifikowany urzędnik, który uporządkuje spis nazwisk. W dalszym ciągu nazwiska zostaną ułożone w porządku alfabetycznym i wówczas przystąpi się do przywracania nazwiskom zesłowiańszczonym i in.ich pierwotnego brzmienia litewskiego. Po ostatecznem uporządkowaniu materjału zostanie sporządzony słownik nazwisk litewskich.

Akcją litewszczenia nazwisk kieruje docent uniwersytetu W.W. dr.Salys, któremu pomagają studenci filolodzy.-

U s t ą p i e n i e c z ł o n k ó w z p a r t j i s.d. Prasa kowieńska /z 20.X.1933/:Komitet centralny partji socjaldemokratycznej postanowił skreślić ze stronnictwa na własną prośbę członków partji:b.dyrektora kowieńskiej Kasy Chorych Vilkaitisa, dyrektora drukarni "Rajde" Augustynaviczziusa i urzędnika Banku Litewskiego Dagisa.-

R e g e s t r a c j a b e z r o b o t n y c h .Prasa kowieńska /z 24.X.1933/:Od dnia 23 października wszystkie większe samorządy przystąpiły do regestracji bezrobotnych. Regestrowani są jedynie bezrobotni, zamieszkujący w danej miejscowości niemniej 1 roku i mogący udowodnić, że nie posiadają żadnego źródła przeżycia. Jak obliczają, w całym kraju istnieje obecnie ok.10.000 bezrobotnych.-

D o k o ł a k s i ą ż k i V o l d e m a r a s a ."Tautos Balsas" Nr.11 /X.1933/ zamieszcza odpowiedź prof.Voldemarasa na zarzuty dyrektora Dep.Ochrony Obywatelskiej Novakasa odnośnie ostatniej książki Voldemarasa "Litwa i jej problemy". Na wstępie prof.Voldemaras podkreśla fakt, że redakcja "L.Aidasa" otrzymała przychylną recenzję jego książki, napisaną przez stałego współpracownika pisma Henry de Chambon´a, lecz jej nie zamieściła.

P.Voldemaras poddaje wątpliwości jak literackie, tak naukowe kwalifikacje p.Navakasa, zarzuca mu nieznajomość języka francuskiego i wynikające stąd fałszywe tłumaczenie poszczególnych miejsc z omawianej książki. Następnie prof.Voldemaras przytacza szereg przykładów, mających świadczyć o słuszności powyższych zarzutów lub zgoła o złej woli p.Navakasa.

Prof.Voldemaras uważa, że nie może być mowy o obrazie państwa, jako osoby prawnej, gdyż można obrazić tylko żywych ludzi:rząd lub

poszczególne jednostki. Sprawy haskie np.były prowadzone przez trzy osoby:Litwina Sidzikauskasa, Żyda Robinzona i Rosjanina Mandelsztama. Żadna z tych osób nietylko nie należała do rządu, lecz nawet nie występowała w charakterze jego przedstawiciela. Byli to raczej agenci, adwokaci.

Prof.Voldemaras uważa wystąpienie p.Navakasa za szkodliwe dla Litwy. P.Navakas zarzuca mu zbyt daleko idące ustępstwa dla Niemców w dziedzinie prawa, czyli "sam p.Navakas nie przyznaje tych praw Krajowi Kłajpedzkiemu". Prof.Voldemaras obawia się"następstw politycznych" takiego oświadczenia na łamach urzędówki.

P r z e s t ę p c z o ś ć n a L i t w i e ."Liet.Aidas" Nr.244. /X.1933/:W związku z dorocznem świętem policji litewskiej, dyrektor Departamentu Bezpieczeństwa p.J.Statkus udzielił wywiadu prasowego, w którym m.in.oświadczył, że w latach 1925-31 sądy litewskie rozstrzygnęły ok.700 tys.spraw karnych i skazały ok.40 tys. ludzi. Liczba przestępstw niewykrytych wynosi 15 - 20%.-

D o k o ł a o b o s t r z e ń d l a o b c o k r a j o w c ó w. Prasa kowieńska /z 21.X.1933/:W czasie ostatnim przystąpiły organy policji do ścisłego zbierania wiadomości o obcokrajowcach, zamieszkujących w Litwie. Zbieranie wiadomości odbywa się w trybie pośpiesznym. Policja bada sytuację materjalną obcokrajowców oraz zbiera o nich inne informacje. Jak podają, podjęła policja tę akcję w związku ze zbliżającym się terminem w 1934r., w którym, jak wiadomo, mają być wprowadzone obostrzenia dla obcokrajowców co do prawa zamieszkiwania i zatrudnienia.-

N o w i a d w o k a c i .Prasa kowieńska /z 25.X.1933/:W tych dniach minister Sprawiedliwości zatwierdził nominację 5 nowych adwokatów. Godność adwokatów przyznano b.członkom szawelskiego Sądu Okręgowego Zakinowi i Szurnie, b.sędziemu Afanasjewowi, b.członkowi Sądu Wojennego płk.Englerowi i b.sędziemu śledczemu płk.w rezerwie Makarauskasowi

Oprócz pięciu nowych adwokatów z pośród b.sędziów minister Sprawiedliwości zamianował jeszcze jednego nowego adwokata, mian. b.sędziego w Jeziorosach p.Iwanowa. Ogółem w spisie adwokatów jest obecnie 218 osób. W tych dniach zgodnie z nową ustawą o sądownictwie zostanie zamianowanych 109 adwokatów prywatnych.-

P o ż e g n a l n y l i s t p r o f . H e r b a c z e w s k i e g o .Wyjeżdżając z Litwy prof.Herbaczewski zamieścił na łamach "ABC" Nr.47 /X.1933/ list pożegnalny do społeczeństwa litewskiego.W liście tym oświadcza prof.Herbaczewski, że jego wyjazd z Litwy jest protestem przeciwko postępowaniu tych wszystkich, którzy go nie zrozumieli i twórczość jego usiłowali krępować. Prof.Herbaczewski oświadcza dalej, że krzywda wyrządzona mu, jako poecie i człowiekowi ducha, nie da spokoju całemu narodowi litewskiemu.-

Prof.Herbaczewski opuścił Litwę 23 października.Wyjeżdżającego profesora oraz jego małżonkę żegnali na dworcu przyjaciele, literaci, artyści i studenci. Jeden ze studentów wygłosił krótkie pożegnalne przemówienie. Prof.Herbaczewski ma zamieszkać w Warszawie i zająć się tam pracą literacką. Przed wyjazdem otrzymał on przyznaną mu przez Gabinet Ministrów 8-miesięczną kompensację z tytułu swego lektoratu w uniwersytecie.-

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

K r o n i k a.

Z m i a n y p e r s o n a l n e w T y m c z a s o w y m K o m i t e c i e L i t e w s k i m ."Vilniaus Rytojus" Nr.86 /X.33/: Na posiedzeniu Tymczasowego Komitetu Litewskiego z dn.25 października na stanowisko wiceprezesa komitetu, opróżnione przez zmarłego ks.Kraujalisa, obrano p.W.Budrewicza, zaś na stanowisko sekretarza komitetu, opróżnione przez p.R.Mackiewicza, który się podał do dymisji, obrano p.J.Macejkę.-